

राष्ट्रीय कृषि विकास योजने अंतर्गत पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्थेला “आदर्श उत्पादन पध्दती (CGMP) चा अवलंब करुन लघु प्राणी प्रजनन केंद्राची उभारणी करणे तसेच संस्थेचे बळकटीकरण आणि आधुनिकीकरण करणे” या प्रकल्पास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: पविआ-२०१६/प्र.क्र.१२५/पदुम-३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक: १० नोव्हेंबर, २०१७

संदर्भ:- कृषि व पदुम विभाग क्रमांक - आरकेव्ही-०३१७/सी.आर.१४/आरकेव्हीवाय कक्षाचे दि ९ जून २०१७ चे पत्र.

प्रस्तावना :-

कमीटी फॉर द परपज ऑफ कंट्रोल अँड सुपरव्हीजन ऑफ एक्सपेरीमेंटस ऑन अॅनिमल्स, पर्यावरण मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या लघु प्राणी व्यवस्थापना विषयीच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार तसेच, अन्न व औषध प्रशासन विभागाने लसनिर्मितीच्या प्रकल्पास आदर्श उत्पादन पध्दतीचा (CGMP) अवलंब करणे अनिवार्य केले आहे. तसेच, औषधे व सौंदर्य प्रसाधन कायदा, १९४० च्या शेड्यूल “एम” अन्वये संस्थेचा लघुप्राणी विभाग हा स्वतंत्र इमारतीत उत्पादन विभागापासून दूर असावा, असे सूचित केलेले आहे. संस्थेचा लघु प्राणी विभाग हा स्वतंत्र इमारतीत सीपीसीएसइए (CPCSEA) व सीजीएमपी (CGMP) मानकानुसार न केल्यास संस्थेचा सध्याच्या लघु प्राणी विभागाचा परवाना भविष्यात नुतनीकरण करतांना सीपीसीएसइए (CPCSEA) विभागाचा आक्षेप येऊ शकतो. त्यामुळे राज्यातील लसींची वाढीव मागणी लक्षात घेऊन, उत्पादित होणाऱ्या लसींची गुणात्मक व संख्यात्मक वाढ करण्यासाठी सध्या संस्थेत असलेल्या लघु प्राणी विभागाचा सीपीसीएसइएच्या (CPCSEA) मार्गदर्शक सुचनेनुसार आदर्श उत्पादन पध्दती (CGMP) च्या मानका प्रमाणे लघु प्राणी प्रजनन केंद्राची उभारणी करणे ही बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

२. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीची २३ वी बैठक दिनांक २५ मे, २०१७ रोजी पार पडली. सदर बैठकीमध्ये पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्थेला सीपीसीएसइएच्या (CPCSEA)मार्गदर्शक सुचनेनुसार “आदर्श उत्पादन पध्दतीचा (CGMP) अवलंब करुन लघु प्राणी प्रजनन केंद्राची उभारणी करणे, तसेच संस्थेचे बळकटीकरण आणि आधुनिकीकरण करणे” या प्रकल्पास मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आलेली आहे. त्या अनुषंगाने पुढीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

३. राष्ट्रीय कृषि विकास योजने अंतर्गत पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्थेला सीपीसीएसइए (CPCSEA) च्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार “आदर्श उत्पादन पध्दतीचा (CGMP) अवलंब करुन लघु प्राणी प्रजनन केंद्राची उभारणी करणे तसेच संस्थेचे बळकटीकरण आणि आधुनिकीकरण करणे” या प्रकल्पास

शासनाची प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करण्यात येत असून प्रकल्पाचा खर्च रु.१०.०० कोटी एवढा असून, सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षासाठी राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतून रु.४.०० कोटी एवढा निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. सदरचा प्रकल्प सन २०१७-१८ ते २०१८-१९ या कालावधीमध्ये राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीने मान्यता प्रदान केल्यानुसार व उपलब्ध होणाऱ्या निधीच्या अधिन राहून राबविण्यात यावा.

४. प्रकल्पाचे आर्थिक निकष :-

या प्रकल्पामध्ये पुढील बाबी समाविष्ट आहेत.

(Rs.in Crores)

Sr.	Particulars of items	2017-18	2018-18	Total Funds
1	Construction of the Animal House.	3.20	4.80	8.00
2	Construction of the Rat proof and Water & humidity proof Feed Storge Unit And general Storage Unit at SABC.	0.20	0.30	0.50
3	New Designed metabolic cages & Feeding & Watering equipments.	0.40	0.60	1.00
4	Construction of Fencing compound for Agriculture land.	0.20	0.30	0.50
	Total :-	4.00	6.00	10.00

या प्रकल्पासाठी लागणारी यंत्रसामुग्री व उपकरणे ही विशिष्ट स्वरूपाची असून, सदरचा प्रकल्प विशेषीकृत स्वरूपाचा असल्यामुळे तो 'संपूर्णतः टर्न की' पद्धतीने राबविण्याचे धोरण निश्चित केले असल्याने, प्रकल्पातील सर्वच बाबी एकाच यंत्रणेच्या नियंत्रणाखाली राबविणे अपेक्षित आहे. तसेच राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीने उपरोक्त बाबनिहाय खर्चास मान्यता प्रदान केली असल्याने, बाबनिहाय खर्चात कोणताही बदल करण्यात येऊ नये.

५. सदरचा प्रकल्प हा पूर्णतः टर्न की तत्वावर सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत राबविण्यास या शासन निर्णयाद्वारे खालील अटींच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे :-

१. सदरचा प्रकल्प राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीच्या दि.२३.५.२०१७ रोजीच्या बैठकीतील निर्णय व राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन राबविण्यात यावा.
२. या प्रकल्पासाठी तज्ञ सल्लागाराची नेमणूक ही विहित शासन पद्धतीचा अवलंब करून करण्यात यावी व त्यांची शुल्क अदायगी ही राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या प्रचलित नियमानुसार करण्यात यावी.
३. कामाच्या एकत्रित निविदा सार्वजनिक बांधकाम विभागाने काढाव्यात. तथापि, त्यातील यंत्रसामुग्री व उपकरणेबाबत दरपत्रके, मानके याबाबतची मंजूरी पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्थेकडून सार्वजनिक बांधकाम विभागाने घ्यावी व त्यानुसार प्रपत्र (क) निविदा प्रारूपात समाविष्ट करावे. तसेच, त्याबाबतची देयके देखील पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्थेच्या सक्षम अधिकाऱ्याने प्रमाणित करून ती सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे अदा करण्यासाठी पाठवावीत.
४. नियुक्त तज्ञ सल्लागार हे प्रकल्पातील सर्व बाबींची एकत्रितरित्या अंमलबजावणी करण्यासाठी जबाबदार असतील. तथापि, प्रकल्पांतर्गत यंत्रसामुग्री उपकरणे व इतर अनुषंगिक साधनसामुग्री याबाबतचे कामाचे नियंत्रण सहआयुक्त, पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे हे करतील.

५. सीपीसीएसइए च्या मार्गदर्शक सुचना व Current Good Manufacturing Practices (सीजीएमपी) नुसार या प्रयोगशाळेची उभारणी करावयाची असल्याने, सदर प्रकल्पासाठी लागणारी सर्व संयंत्रे व उपकरणे यांची तांत्रिक मानके प्रकल्पासाठी नियुक्त केलेल्या तज्ञ सल्लागाराने सहआयुक्त, पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे यांचे सल्ल्याने निश्चित करावी व निश्चित झालेल्या तांत्रिक मानकानुसार सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांनी निविदा बोलवाव्यात.
६. सार्वजनिक बांधकाम विभागाने सदर प्रकल्पाच्या कामासाठी लागणारे सेंट्रेज चार्जेसची तरतूद शासनाचे प्रचलित नियमाप्रमाणे करावी आणि वरीलप्रमाणे अंदाजपत्रकाची छाननी करताना स्थापत्य कामाच्या रक्कमेच्या ४ टक्के आकस्मिक खर्च व १ टक्का विमा खर्च अनुज्ञेय राहिल. अंदाजपत्रकातील बाबींचे दर पृथःकरण करून काम सुरु करण्याआधी अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम खाते यांच्याकडून त्यास मंजूरी घेण्यात यावी.
७. प्रयोगशाळेच्या इमारतीमधील बांधकामातील फेरफार, विद्युत उपकरणे इ. बाबी वगळता प्रकल्पातील अन्य बाबींना आयुक्त पशुसंवर्धन यांनी तांत्रिक मान्यता प्रदान करावी.
८. केंद्र शासनाने विकसीत केलेल्या RDMIS या प्रणालीवर या प्रकल्पाची माहिती भरण्यात यावी.
९. प्रकल्पाचा आर्थिक खर्चाचा आणि भौतिक साध्याचा मासिक प्रगती अहवाल नियमितपणे शासनास सादर करावा.
१०. प्रकल्प राबविताना त्याची अंमलबजावणी, सनियंत्रण आणि मूल्यमापन करणे याबाबत आवश्यक तो समन्वय अंमलबजावणी यंत्रणांनी आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याशी ठेवावा.
६. सदर प्रकल्पाची अंमलबजावणी सहआयुक्त पशुसंवर्धन, पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे-७ पुणे यांच्यामार्फत करण्यात यावी. तसेच या प्रकल्पाचा खर्च करण्यासाठी सहआयुक्त पशुसंवर्धन, पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे-७, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-६७ हे या प्रकल्पाचे सनियंत्रण अधिकारी राहतील.
७. उपरोक्त प्रकल्पाचे मूल्यमापन खालील समितीमार्फत करण्यात यावे.

१. सचिव (पदुम) महाराष्ट्र शासन, कृषि व पदुम विभाग	-	अध्यक्ष
२. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	-	सदस्य
३. अतिरिक्त आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	-	सदस्य
४. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (इमारती)	-	सदस्य
५. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (विद्युत)	-	सदस्य
६. प्रकल्पासाठी नेमणूक केलेले तज्ञ सल्लागार	-	सदस्य
७. सहआयुक्त पशुसंवर्धन, पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्था, औंध, पुणे-	-	सदस्य सचिव
८. योजनेची अंमलबजावणी व मूल्यमापन अहवाल सहआयुक्त पशुसंवर्धन, पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्था, औंध, पुणे यांनी अतिरिक्त आयुक्त पशुसंवर्धन यांचेमार्फत आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना सादर करावा.
९. या प्रकल्पांतर्गत उपलब्ध झालेला निधी व त्याचा विनियोग याबाबतचा हिशोब स्वतंत्रपणे विहित लेखा पद्धतीनुसार ठेवण्यात यावा. तसेच उपलब्ध करून देण्यात आलेला निधी विहित कालमर्यादेत १०० टक्के खर्ची करून, त्याबाबतचे विहित प्रपत्रातील उपयोगिता प्रमाणपत्र आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्यामार्फत शासनास सादर करावे.

१०. सदर प्रकल्पाचा प्रगती अहवाल सहआयुक्त पशुसंवर्धन, पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे यांनी आयुक्त पशुसंवर्धन महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्यामार्फत शासनास वेळोवेळी सादर करावा.

११. सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७१११०१६२८३८२७०१ असा आहे. या आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढलेला आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(विकास तु. कदम)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. प्रधान सचिव (कृषि व फलोत्पादन), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ३२
२. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.
३. आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
४. अतिरिक्त आयुक्त, आयुक्त पशुसंवर्धन यांचे कार्यालय, पुणे.
५. उपसचिव (राकृवियो) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. सहआयुक्त पशुसंवर्धन, पशुवैद्यकीय जैवपदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे-७.
७. महालेखापाल, मुंबई/नागपूर (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षण)
८. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (इमारती)
९. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (विद्युत)
१०. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे.
११. निवड नस्ती पदुम-३.